

IFLA on strateginen ja vetovoimainen – Sinikka Sipilä päättää tyytyväisyydellä presidenttikautensa järjestössä

Johanna Lahikainen

Sinikka Sipilästä tuli IFLA:n varapuheenjohtaja vuonna 2011 IFLA:n WLIC-konferenssissa Puerto Ricossa ja puheenjohtaja vuonna 2013 Singaporessa. Kapkaupungin IFLA-konferenssissa neljän vuoden työntäyteinen rupeama oli ohi ja Sipilä ojensi puheenjohtajan nuijan päättäjaisseremoniassa yhdysvaltalaiselle Donna Scheederille.

Sipilä katsoo tyytyväisenä viime vuosikymmeniin. ”Olen kiitollinen koko urastani. Se on ollut todella monipuolinen ja kiinnostava. Haasteet ovat tehneet elämästäni rikasta”, kertoo Sinikka Sipilä.

Presidenttikauden päättymisen elokuussa 2015 merkitsi Sipilälle samalla siirtymää eläkkeelle aiemmasta tehtävästään Suomen kirjastoseuran toiminnanjohtajana. Hänen työtään Kirjastoseuran toiminnanjohtajana jatkaa Rauha Maarno, jonka valintaan Sipilä on hyvin tyytyväinen. – Rauhalta on uutta näkemystä, intoa ja energiaa. Aikojen muuttuessa seurankin täytyy muuttua. Kirjastoseura on hyvissä käsissä, toteaa Sipilä.

Kirjastoautosta kansainvälisen järjestön johtoon

Työskennellessään ensimmäisessä työpaikassaan Hämeenlinnan kirjastoautossa, asiakkainaan myös vankilan muurien taakse vangittuja vankeja, Sipilä toivoi kiinnostavaa ammattiuraa. Hän ei kuitenkaan osannut aavistaa, että kirjastotyö kantaisi merkittäväksi kansainväliseksi uraksi, joka veisi hänet ympäri maailmaa kirjasto- ja informaatioalan suurlähettiläänä.

Vierailut eri maiden kirjastoissa ovat olleet innostavia. – Matkustaessani maailmalla olen ilokseni saanut todistaa kaikkialla samanlaista innostusta ja vahvaa sitoutumista kirjastotyöhön. Tiedon saatavuus tasa-arvoisesti kaikille on tär-

keä arvo kirjastolaisille ympäri maailman, määrittelee Sipilä.

IFLAlta on tullut strateginen ja vetovoimainen

IFLA:n presidenttikausi laajensi näköaloja alalta kansainvälisen järjestön toimintaan. – IFLA:n hallituksessa olen nähnyt kirjastoalan moninaisuuden. On ollut hienoa huomata miten tehokkaalla tavalla iso järjestö voi toimia pienilläkin resursseillaan. IFLA edistää asioita valtavan laajas-

Kuva: Pami Somerma

Sinikka Sipilä ja Donna Scheeder

ti yli neljässäkympessä jaostossaan, se toimii monilla tasoilla ja tavoilla kirjasto- ja informaatioalan kentällä. Viime vuosina tekijänoikeus- ja Open Access -kysymykset ovat olleet erityisesti esillä. Se on työläs kenttä, missä päästään eteenpäin hyvin hitaasti ja välillä tulee takapakkeja.

Puheenjohtajien ja hallituksen avulla IFLA:a johtaa pääsihteeri. Tämä pesti on nyt avoinna, sillä pitkään toimea hoitanut Jennefer Nicholson on siirtymässä eläkkeelle.

– Täytettävät saappaat ovat erityisen suuret, sillä Nicholsonin vaikutus IFLA:n menestykseen on ollut merkittävä. Hänellä on pitkä kokemus kirjastoseuratoiminnasta Australiasta ja se on ollut hyvä pohja pääsihteerin toimeen. Toiminta on terävöitynyt, muuttunut määrätietoisemmaksi ja strategialähtoisemmäksi Jenneferin aikana. Toivottavasti paikkaan löytyy hyvä seuraaja. Odotukset ovat korkealla ja IFLA:lla on nyt vetoimaa.

Yhteiskunnallinen vaikutus avaintemana

Tehtävien muutos vie Sipilää edelleen työmatkoille maailmalle. – Vaikka olen virallisesti lomalla, on ihan yhtä kiirettä kuin ennenkin: valmistelen yhä puheita ulkomaisia ja kotimaisia vierailuja varten. Palasin juuri Sloveniasta ja matkustan vielä tänä vuonna Unkariin ja Kroatiaan. Juuri tänään alkaa Nigeriassa puheenjohtajateemani ja Kapkaupungin konferenssin innoittama seminaari, johon minulta pyydettiin tervehdys. Ensi kevääksi minua on pyydetty vierailulle Uruguayihin. Nämä pyynnöt ovat tulleet vanhoilta ystäviltäni ja tuttaviltani. Nyt voin priorisoida heidän toiveensa, kun IFLA ei enää pääätä ajankäytöstäni.

– Puhun edelleen Lyonin julistuksesta ja IFLA:n trendiraportista. Oma puheenjohtajateemani Strong Libraries, Strong Societies, on myös esillä, toki hieman eri tavalla kuin ennen. Se on ollut minulle tärkeä asia koko urani ajan, Sipilä täsmentää.

– Näiden lisäksi IFLA peräänkuuluttaa tasa-arvoa, sananvapautta ja vapaata tiedonsaantia

kaikille ja kaikkialla. On tärkeää tukea aktiivista kansalaisyhteiskuntaa, monikulttuurisia kirjastopalveluita sekä kehittyvien maiden kirjastoja ja kirjastonhoitajia. Teema on selvästi vedonnut ihmisiin ympäri maailman. Vain muutamia esimerkkejä mainitakseni: sen ympärillä pidettiin Namibiassa vuonna 2014 symposium, jonka tuloksista on nyt koottu kirja Strong Libraries, Strong Societies. Ensi vuonna Liettuan kirjastojen juhluvuoden iskulause lainaa nimensä Sipilän teemalta.

– Vastavalittu varapresidentti Glòria Pérez-Salmerón totesikin, että on vaikeaa valita omaa teemaa, kun edeltäjät ovat onnistuneet siinä niin hyvin. Mutta kuten minunkin kohdallani, hän ei joudu tekemään sitä yksin, vaan tulee saamaan tukea sen rakentamiseen kollegoiltaan kotimaassaan ja ulkomailla koko varapresidenttikautensa ajan. On todennäköistä, että Pérez-Salmerónin teema tulee liittymään alueelliseen osaamiseen ja järjestäytymiseen sekä niiden vahvistamiseen – nämä ovat tulevia IFLA:n painopistealueita.

Kirjastot säilyvät tulevaisuuden haasteissa

Sipilä arvostaa suuresti seuraajansa Donna Scheederin osaamista ja kokemusta, joita tämä on kerännyt kansallisesta ja kansainvälisestä järjestötyöstä sekä työstään Kongressin kirjastossa. Lähdetkö ensi vuonna IFLA:n konferenssiin Columbukseen, uuden puheenjohtajan kotimaahan Yhdysvaltoihin? – En ole vielä aivan varma ensi vuodesta, katsotaan. Vuoden 2017 konferenssin pitopaikka Puolassa, Wrocławissa, olisi lähempänä. Puola ja Wrocław kiinnostavat paljon jo siksi, että olen ollut siellä viimeksi 1980-luvulla ja olisi hienoa nähdä miten maa ja kaupunki ovat muuttuneet.

Eläkepäiville on myös paljon suunnitelmia. – Kiireisien viime vuosien aikana en ole oikein ehtinyt harrastaa. Odotan aikaa lukupiirille ja käsillä tekemiselle, vaikkapa kankaanpainantaan tai piirtämiseen. Haluan laittaa aikaani myös sosiaalisten suhteiden vaalimiseen ja liikuntaan. Matkat uu-

sien ja vanhojen tuttavien luo houkuttavat myös.

Ehkäpä Tampereen yliopiston kasvatilla riittää aikaa jatkossa myös alumnitoimintaan?

Ainakin toiveita siitä on ilmassa, sillä Sipilä on kutsuttu puhumaan työelämästä Tampereen yliopiston valmistuneiden juhlaan joulukuussa.

Sipilä näkee kirjastojen tulevaisuudessa haasteita, mutta uskoo myös kirjastojen tarpeen pysyvyyteen ja muutosvoimiin. – Uskon kirjastojen merkitykseen yhteiskunnassa. Emme saa unohtaa tai väheksyä merkitystämme digiaikanakaan. Meitä tarvitaan ohjaamiseen ja oikean tiedon löytämiseen, kuten aina. Uskon siihen, että kirjastot kyllä säilyttävät asemansa. Alamme kohtaa tulevaisuudessa todennäköisesti suuria muutoksia. Tartutaan rohkeasti haasteisiin, niin turvaamme kirjastojen tulevaisuuden.

Juhlat ja kirjastoneuvoksen arvonimi päättivät kauden

Vielä ennen virallista eläkkeelle jäämistä ovat edessä lokakuiset läksiäisjuhlat Hämeen linnan Kuninkaansalissa, missä juhlapuheen pitää kirjailija Olli Jalonen. Sipilän siirtymistä eläkkeelle juhlittiin myös Kapkaupungin läksiäisvastaanotolla, missä 200 kutsuvierasta juhlisti Sipilän uraa. Jono kiemurteli pitkänä konferenssikeskuksen käytävällä, kun kaikki halusivat halata ja puhua ”meidän Sinikan” kanssa. – Oli niin upea ilta, ettei uni tullut yöllä silmään, vaikka aamulla oli taas edessä tiukasti aikataulutettu konferenssipäivä, Sinikka Sipilä kertoo.

Oli monella tapaa merkityksellistä ja koskettavaa päättää puheenjohtajuuskausi ja pitää läksiäisvastaanotto kansainvälisille kollegoille juuri Afrikassa. Sipilän kansainvälinen ura alkoi 1990-luvun alussa Tansaniassa, missä hän työskenteli kirjastoseuran projektissa etelä-afrikkalaisten pakolaisten

kanssa. Heidän tavoitteensa oli luoda yhdessä rasmista vapaa yhteisö. Kun Sipilä puhui Kapkaupungissa tuhansille konferenssivieraille, yleisön joukossa oli rakkaita ihmisiä Tansanian vuosilta.

Koskettavassa päättäjäispuheessaan Sinikka Sipilä lausui: ”Nyt, 24 vuotta myöhemmin urani päättyy täällä, vapaassa ja demokraattisessa Etelä-Afrikassa. On kuin ympyrä olisi sulkeutunut. Vaikka sanonta kertoo kaiken loppuvan ajallaan, IFLA:n työ ei lopu. Olen erittäin iloinen jättäessäni teidät, hyvä yleisö, kahden vahvan naisen pystyviini käsiin: Donna Scheederin ja Rauha Maarnon”.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö on myöntänyt Sinikka Sipilälle kirjastoneuvoksen arvonimen. Kirjastoseuran edustajat Jukka Relander ja Rebekka Pilppula luovuttivat kunniakirjan Sipilälle 9.10.2015 Hämeen linnan Kuninkaansalissa. Signum kiittää ja onnittelee lämpimästi kirjastoneuvosta, ”meidän Sinikkaa”, ja toivottaa rikkaasta elämää jatkossakin!

Tietoa kirjoittajasta

*Johanna Lahikainen,
johtava tietoasiantuntija
Helsingin yliopiston kirjasto
johanna.lahikainen@helsinki.fi*

Iloisia suomalaisia Kapkaupungissa: Jukka Relander, Sinikka Sipilä, Kristiina Hormia-Poutanen ja Kai Ekholm.